

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ: «ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑ: ΟΙ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΑΜΕΙΩΤΕΣ,
ΜΟΛΟΝΟΤΙ ΤΟ ΗΜΙΣΥ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗ
ΓΕΩΡΓΙΑ»**

ΣΥΝΟΨΗ

Κοινές απαντήσεις της Επιτροπής για τις παραγράφους I έως III:

Η Επιτροπή τονίζει ότι τα περισσότερα μέτρα που σχετίζονται με το κλίμα στη γεωργία έχουν οφέλη μετριασμού και προσαρμογής τα οποία είναι πλέον κατάλληλα να αξιολογηθούν από κοινού. Παρομοίως, η δράση για το κλίμα αποτελείται από επιπτώσεις μετριασμού και προσαρμογής, οι οποίες στην περίπτωση της γεωργίας δεν μπορούν να διαχωριστούν σαφώς για τα περισσότερα μέτρα σχετικά με το κλίμα.

IV. Η παρακολούθηση του κλίματος εφαρμόστηκε για την περίοδο 2014-2020 και αποτέλεσε ήδη αντικείμενο ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ.

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της στην προσέγγιση της ΕΕ. Η μέθοδος που χρησιμοποιεί η Επιτροπή είναι ορθή, έχει προετοιμαστεί με διαφανή και συντονισμένο τρόπο. Βασίζεται στους δείκτες του Ρίο και ανακοινώθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Η Επιτροπή πιστεύει επίσης ότι τα μέσα της ΚΓΠ είχαν μάλλον σημαντικό αντίκτυπο παρά περιορισμένο.

V. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΚΓΠ δεν είχε ποτέ τον ειδικό στόχο της μείωσης των εκπομπών ρύπων κτηνοτροφικής προέλευσης. Οι εκπομπές παρέμειναν σταθερές, ενώ η παραγωγή αυξήθηκε.

VI. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η ΚΓΠ, μαζί με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», όχι μόνο έχει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών, αλλά επιδιώκει επίσης τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των αγροτικών βιοτικών πόρων, τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και της πίεσης στην ποιότητα των υδάτων, καθώς και την παροχή τροφίμων υψηλής ποιότητας. Η βιολογική γεωργία είναι ένα από τα μέσα για την επίτευξη όλων αυτών των στόχων.

Όσον αφορά τα οσπριοειδή, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η αντικατάσταση των καλλιεργειών με υψηλή γονιμοποίηση δεν θα οδηγούσε αυτόματα σε μετατόπιση των εκπομπών σε άλλες εκμεταλλεύσεις. Όσον αφορά τη βιολογική γεωργία, δεν είναι εφικτό να εκτιμηθεί ο πιθανός αντίκτυπος των μειώσεων των εκπομπών λόγω ανεπαρκών διαθέσιμων δεδομένων. Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και το εργαλείο βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (FaST) για τις θρεπτικές ουσίες θα συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών που συνδέονται με τη χρήση λιπασμάτων. Παράλληλα, η Επιτροπή θα επανεξετάζει περιοδικά τις παρεκκλίσεις που παρέχονται μέσω της οδηγίας για τα νιτρικά άλατα.

VII. Η υποστήριξη αναδάσωσης άλλαξε, με την αύξηση της υποστήριξης συντήρησης από 5 σε 12 χρόνια και αυτή η περίοδος εναρμονίζεται με τις ενισχύσεις για αποζημίωση απώλειας εισοδήματος. Αυτό θα καταστήσει το μέτρο αναδάσωσης πιο ενδιαφέρον για τους γεωργούς. Όσον αφορά την αγροδοσοπονία, ο κανονισμός Omnibus κατέστησε το μέτρο της αγροδοσοπονίας πιο ευέλικτο, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ανανέωσης και αναγέννησης υφιστάμενων και υποβαθμισμένων αγροδοσοπονικών περιοχών, συμβάλλοντας στην υγιή ανάπτυξη και επίσης

λειτουργώντας ως καταβόθρα διοξειδίου του άνθρακα και μετριάζοντας το τοπικό μικροκλίμα. Η διάθεση κονδυλίων (συνολική δημόσια δαπάνη 64 εκατ. EUR) για την αγροδοσοπονία είναι ήδη υψηλότερη σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο και μέχρι το τέλος του 2019 είχαν ήδη καθιερωθεί περισσότερα από 2100 εκτάρια νέων αγροδοσοπονικών περιοχών.

VIII. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το σύστημα πολλαπλής συμμόρφωσης και οικολογικού προσανατολισμού ενθάρρυνε τους γεωργούς να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Ορισμένα πρότυπα για καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση υπό πολλαπλή συμμόρφωση είναι ευεργετικά για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν (ελάχιστη κάλυψη εδάφους, διαχείριση γης για περιορισμό της διάβρωσης, διατήρηση των επιπέδων της οργανικής ύλης του εδάφους, διατήρηση καθορισμένων χαρακτηριστικών του τοπίου) και, ως υποχρεωτικές πρακτικές, αποτελούν μια ισχυρή βάση για τα προγράμματα στήριξης. Σύμφωνα με το σχέδιο οικολογικού προσανατολισμού, η διατήρηση των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων καθώς και η περιοχή οικολογικής εστίασης απαιτεί από τους γεωργούς να διατηρούν εκτάσεις και χαρακτηριστικά όπως χορτολιβαδικές εκτάσεις, αγροί σε αγρανάπαυση, δέντρα ή φράκτες που είναι επωφελή για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

IX.

(1). Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη σύσταση 1α. Αποδέχεται τις συστάσεις 1β και 1γ.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει δράση συμπεριλαμβάνοντας υψηλότερες φιλοδοξίες για τη δράση για το κλίμα στην πρόταση της ΚΓΠ για την περίοδο 2023-2027. Οι προϋποθέσεις έχουν διευρυνθεί και καλύπτουν όλες τις άμεσες ενισχύσεις, έχουν προταθεί νέα οικολογικά συστήματα και το 30% του προϋπολογισμού που προβλέπεται για την αγροτική ανάπτυξη έχει διαχωριστεί για τη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον. Τα κράτη μέλη θα καθορίσουν προγραμματισμένη δράση σε εθνικά στρατηγικά σχέδια που θα αξιολογηθούν από την Επιτροπή.

(2). Η Επιτροπή αποδέχεται τις συστάσεις 2α και 2β.

Η Επιτροπή έχει αναλάβει δράση συμπεριλαμβάνοντας στις προϋποθέσεις για την περίοδο 2023-2027, μια καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση (GAEC) που σχετίζεται με την ελάχιστη προστασία των τυρφώνων και των υγροτόπων.

(3). Η Επιτροπή δεν αποδέχεται τη σύσταση 3α και αποδέχεται τη σύσταση 3β.

Τα κράτη μέλη θα υποβάλουν στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ τα οποία αναλύονται από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Μετά την έγκριση αυτών των σχεδίων, τα κράτη μέλη θα υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή τους σε ετήσια διαστήματα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

01. Οι εκπομπές από τη γεωργία, όπως εκτιμάται σύμφωνα με τις οδηγίες της IPCC, αναφέρονται μόνο στις εκπομπές που εκλύονται κατά τη διάρκεια του σταδίου ανάπτυξης των γεωργικών προϊόντων. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου της ΕΕ από τη γεωργία ευθύνονται μόνο για το 10% των συνολικών εκπομπών της ΕΕ. Η ΚΓΠ 2013-2020 δεν περιλαμβάνει αξιολογήσεις κύκλου ζωής για τη γεωργική παραγωγή.

Γράφημα 1: Η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα στοιχείο που αντιπροσωπεύει την αναλογία των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της ΕΕ από τη γεωργία θα ήταν καταλληλότερο. Τέτοια στοιχεία είναι

άμεσα διαθέσιμα και συλλέγονται από την προβολή δεδομένων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος για τα αέρια του θερμοκηπίου¹.

Γράφημα 2: Οι εκπομπές από τη γεωργία εξ ορισμού αποτελούνται από μεθάνιο και οξείδιο του αζώτου και ρυθμίζονται βάσει της απόφασης επιμερισμού των προσπαθειών έως το 2020 και βάσει του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών από το 2021. Η χρήση γης, η αλλαγή της χρήσης γης και οι σχετικές με τη δασοκομία εκπομπές και απορροφήσεις ρυθμίζονται βάσει του κανονισμού LULUCF από το 2021.

04. Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι εκπομπές μετά το 2010 σταθεροποιήθηκαν, με διετή διακύμανση κάτω από το όριο αβεβαιότητας που καθόρισε ο ΕΟΠ. Ταυτόχρονα, η παραγωγή έχει αυξηθεί και οι εκπομπές ανά μονάδα προϊόντος έχουν μειωθεί.

Γράφημα 3: Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εκπομπές από τη γη διαχωρίζονται από τις εκπομπές CH₄ και N₂O στην ισχύουσα νομοθεσία για το κλίμα (ESR και LULUCF). Οι υπολογισμοί των εκπομπών των δύο τυπολογιών έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και επίπεδα αβεβαιότητας.

07. Το πλαίσιο πολιτικής για το κλίμα και την ενέργεια για το 2030 περιλαμβάνει επίσης εκπομπές και απορροφήσεις από τον τομέα της χρήσης γης, της αλλαγής χρήσης γης και της δασοκομίας (LULUCF). Αυτό γίνεται μέσω του κανονισμού LULUCF, ο οποίος ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2021.

08. Τα κράτη μέλη μπορούν να σχεδιάσουν τον βέλτιστο συνδυασμό πολιτικής για το κλίμα για να επιτύχουν τον εθνικό τους στόχο στους τομείς επιμερισμού των προσπαθειών. Αυτές οι στρατηγικές περιγράφονται στα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα². Η γεωργία πρέπει να συμβάλει σε αυτές τις προσπάθειες μετριασμού όπως όλοι οι άλλοι τομείς. Οι στόχοι επιμερισμού των προσπαθειών υπολογίστηκαν σύμφωνα με οικονομικά αποδοτικούς παράγοντες. Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει ότι ο γεωργικός τομέας δεν θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου του επιμερισμού των προσπαθειών, η συνεισφορά από τους άλλους τομείς θα ήταν πιθανότατα πιο ακριβή.

13. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που παρακολουθούνται περισσότερο παρέχουν οφέλη για περισσότερους από έναν τομείς ενδιαφέροντος και ότι κάθε συμπέρασμα που συνάγεται σχετικά με τον συνολικό αντίκτυπο των σχετικών μέτρων πρέπει να το αναγνωρίζει.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

25. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι κανένα κράτος μέλος δεν αναφέρει εκπομπές μεθανίου στο υψηλότερο επίπεδο λεπτομέρειας. Όπως επίσης αναφέρεται στη στρατηγική της ΕΕ για το μεθάνιο, η Επιτροπή θα υποστηρίξει τη βελτίωση της αξιολόγησης και του μετριασμού των εκπομπών μεθανίου. Η Επιτροπή σημειώνει ότι ενώ οι εκπομπές από την κτηνοτροφία σταθεροποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια, ταυτόχρονα αυξήθηκε η παραγωγή. Η Επιτροπή αναγνωρίζει το γεγονός ότι οι εκπομπές εντερικής ζύμωσης από την κτηνοτροφία δεν μειώνονται, αν και η απαραίτητη συνάφεια, συμπεριλαμβανομένης της αβεβαιότητας κατά την εκτίμηση των εκπομπών μεθανίου και το επίπεδο

¹ Διατίθενται στη διεύθυνση <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer/>

² https://ec.europa.eu/energy/topics/energy-strategy/national-energy-climate-plans_en#final-necps

λεπτομέρειας που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη κατά την υποβολή εκθέσεων, καθώς και η αύξηση της παραγωγικότητας θα εξηγούσαν καλύτερα την κατάσταση στην ΕΕ.

26. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κατάλογος αερίων του θερμοκηπίου των κρατών μελών δεν ανιχνεύει πάντοτε τις επιπτώσεις της εφαρμογής πρακτικών μετριασμού από τους γεωργούς και οι οποίες υποστηρίζονται από την ΚΓΠ. Αυτό εξαρτάται επίσης από τη ρύθμιση των συστημάτων παρακολούθησης στα κράτη μέλη και από τους συντελεστές εκπομπών και τα δεδομένα δραστηριότητας που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση.

27. Ο στόχος των προγραμμάτων προώθησης είναι η υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας του γεωργικού τομέα της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κτηνοτροφίας, με την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα πλεονεκτήματα των γεωργικών προϊόντων διατροφής της ΕΕ και τα υψηλά πρότυπα παραγωγής τους. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η ΚΓΠ δεν έχει καμία αρμοδιότητα να αλλάξει ή να περιορίσει τις επιλογές των καταναλωτών.

Μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης τους, τα κράτη μέλη μπορούν να προσφέρουν γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικά μέτρα που υποστηρίζουν την εκτατική κτηνοτροφία μέσω εκτατικής βόσκησης. Τα περισσότερα κράτη μέλη χρησιμοποιούν αυτήν τη δυνατότητα.

Επιπλέον, η ζωική παραγωγή και κατανάλωση ζωικών προϊόντων θα πρέπει να εξεταστεί χωριστά, καθώς η ΕΕ είναι ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς και εισαγωγείς τροφίμων και ζωοτροφών. Ο λόγος μετατροπής ζωοτροφών βελτιώθηκε σταθερά τις τελευταίες δεκαετίες, δηλαδή μια μονάδα ζωικού προϊόντος χρειάζεται λιγότερη εισροή ζωοτροφών. Επίσης, στη διατροφή του ζωικού κεφαλαίου της ΕΕ, έχουν ενσωματωθεί όλο και περισσότερο μη βρώσιμα συμπαραγόμενα προϊόντα και υποπροϊόντα της βιομηχανίας τροφίμων και βιοκαυσίμων.

Γράφημα 11: Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα δεδομένα για την κατανάλωση δεν πρέπει να σχετίζονται μόνο με την ποσότητα του προϊόντος αλλά και με την ποιότητα των παρεχόμενων θρεπτικών ουσιών.

28. Η πρόταση της Επιτροπής για τη μελλοντική ΚΓΠ αναγνωρίζει την πρόκληση της σπατάλης τροφίμων, όπως αντικατοπτρίζεται σε έναν από τους ειδικούς της στόχους [προτεινόμενο άρθρο 6.1 (i)] *«βελτίωση της ανταπόκρισης της γεωργίας της ΕΕ στις κοινωνικές απαιτήσεις για τα τρόφιμα και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των ασφαλών, θρεπτικών και βιώσιμων τροφίμων, απόβλητων τροφίμων, καθώς και την καλή μεταχείριση των ζώων».*

30. Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα νέα πρόσθετα ζωοτροφών, φυσικά και συνθετικά, είναι πολύ ελπιδοφόρα για τη μείωση των εκπομπών από την εντερική ζύμωση, αλλά με επιπλέον κόστος για τους γεωργούς. Αρκετές αιτήσεις για πρόσθετα ζωοτροφών με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έχουν ληφθεί από την Επιτροπή και επί του παρόντος αξιολογούνται από την EFSA. Με την επιφύλαξη θετικής αξιολόγησης της EFSA, η Επιτροπή θα εγκρίνει αυτά τα πρόσθετα στην ΕΕ. Τέλος, ως δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», η Επιτροπή σκοπεύει να διευκολύνει την έγκριση τέτοιων προσθέτων ζωοτροφών.

32. Αν και η εξάρτηση από τις άμεσες ενισχύσεις είναι πράγματι υψηλή στην περίπτωση των «ειδικευμένων κτηνοτρόφων βοοειδών», εξακολουθεί να είναι σημαντικά χαμηλότερη στους άλλους τομείς που σχετίζονται με τα ζώα (π.χ. «εξειδικευμένες γαλακτοπαραγωγικές εκμεταλλεύσεις», «εξειδικευμένες αιγοπροβατοτροφικές εκμεταλλεύσεις», «εκμεταλλεύσεις εξειδικευμένες στα καρποφάγα» ή «εκμεταλλεύσεις με συνδυασμό εκτροφών»). Στην πραγματικότητα, αυτοί οι άλλοι τομείς που σχετίζονται με τα ζώα είναι συγκρίσιμοι με, ή ακόμη και κάτω από την εξάρτηση της «εξειδικευμένης COP» (δηλαδή δημητριακά, ελαιούχοι σπόροι, πρωτεϊνούχες καλλιέργειες).

34. Η Επιτροπή είναι επίσης της άποψης ότι, κατά την εξέταση των επιπτώσεων των ενισχύσεων στις συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που αναφέρονται από το ΕΕΣ, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος στις παγκόσμιες εκπομπές (διαρροή) προκειμένου να προβληθεί μια πλήρης εικόνα.

Για παράδειγμα, η μελέτη Jansson et al που αναφέρεται στην έκθεση (υποσημείωση 20) δείχνει πράγματι ότι η αφαίρεση της συνδεδεμένης υποστήριξης για μηρυκαστικά θα μείωνε τις συνολικές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην ΕΕ κατά 0,5%. Ωστόσο, εκτιμάται ότι περίπου τα τρία τέταρτα αυτής της μείωσης θα μπορούσαν να ακυρωθούν από διαρροές εκπομπών (δηλαδή αυξημένες εκπομπές εκτός ΕΕ) λόγω της αύξησης των εισαγωγών από χώρες με σχετικά υψηλότερες εκπομπές ανά μονάδα προϊόντος (ένταση εκπομπών), όπως η Βραζιλία. Αυτή η διαρροή εκπομπών θα περιορίσει σημαντικά τον θετικό αντίκτυπο στην υπερθέρμανση του πλανήτη που θα μπορούσε να προέλθει από την κατάργηση της συνδεδεμένης στήριξης στην ΕΕ.

Εξάλλου, κατά την αξιολόγηση του αντίκτυπου των διαφόρων επιδοτήσεων της ΚΓΠ σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι πρέπει να απαριθμηθούν όλες οι πτυχές, οι παράγοντες και οι πιθανές συνέπειες. Για παράδειγμα, πολλές από τις άμεσες ενισχύσεις που καταβάλλονται σε κατόχους ζωικού κεφαλαίου ενδέχεται να έχουν ευεργετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον (π.χ. βασικές ενισχύσεις μετά από βοσκότοπους/χορτολιβαδικές εκτάσεις, ενισχύσεις για οικολογικό προσανατολισμό, συνδυασμένη υποστήριξη για την παραγωγή πρωτεϊνούχων καλλιεργειών).

36. Παρόλο που η Επιτροπή δεν αμφισβητεί το αναφερόμενο επιστημονικό άρθρο, υπενθυμίζει ότι δεν υπάρχει επίσημα συμφωνημένη ενωσιακή ή διεθνής μεθοδολογία για την παροχή αξιολογήσεων κύκλου ζωής που να είναι συγκρίσιμες. Η Επιτροπή θα εξετάσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των εισαγόμενων προϊόντων εφαρμόζοντας τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας και της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Σε σχέση με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των εισαγόμενων προϊόντων, ο στόχος της Πράσινης Συμφωνίας είναι η συνεργασία με διεθνείς εταίρους για τη βελτίωση των παγκόσμιων περιβαλλοντικών προτύπων. Συγκεκριμένα, η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» προβλέπει ότι «οι κατάλληλες πολιτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εμπορικής πολιτικής, θα αξιοποιηθούν για να υποστηρίξουν και να αποτελέσουν μέρος της οικολογικής μετάβασης της ΕΕ. Η ΕΕ θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι σε όλες τις διμερείς εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ υπάρχει ένα φιλόδοξο κεφάλαιο για τη βιωσιμότητα. Θα εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή και επιβολή των διατάξεων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες τις εμπορικές συμφωνίες.»

Η Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι η μεγαλύτερη ποσότητα της σόγιας που χρησιμοποιείται στην Ευρώπη προέρχεται από χώρες χωρίς κίνδυνο αποψίλωσης.

38. Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και το εργαλείο βιωσιμότητας για θρεπτικά συστατικά θα συμβάλουν στη μείωση των εκπομπών που συνδέονται με τη χρήση λιπασμάτων. Παράλληλα, η Επιτροπή θα επανεξετάζει περιοδικά τις παρεκκλίσεις που παρέχονται μέσω της οδηγίας για τη νιτρορύπανση.

40. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ΚΓΠ δεν είχε τον σαφή στόχο να μειώσει την κτηνοτροφική παραγωγή και ότι οι εκπομπές από την κοπριά σχετίζονται τόσο με την ποσότητα όσο και με τη διαχείριση.

43. Παρεκκλίσεις από την οδηγία για τη νιτρορύπανση μπορούν να χορηγηθούν εάν δεν προδικάζουν την επίτευξη των στόχων της οδηγίας. Πρέπει να αιτιολογούνται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως για παράδειγμα:

— μακρές καλλιεργητικές περιόδους,

- καλλιέργειες με μεγάλες ανάγκες αζώτου,
- υψηλή καθαρή βροχόπτωση στην ευάλωτη ζώνη,
- εδάφη με ιδιαίτερα μεγάλη απονιτροτική ικανότητα.

44. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις επιπτώσεις στη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου, μπορούν να εφαρμοστούν στρατηγικές μετριασμού στην εξάπλωση της κοπριάς στο χωράφι (εφαρμογή κοπριάς).

Σε συστήματα εδάφους με διασπορά κοπριάς, η χρήση τεχνικών κατανομής μεταβλητού ρυθμού (γεωργία ακριβείας) μειώνει τις εκπομπές.

Η καινοτομία σε αυτούς τους τομείς υποστηρίχθηκε από την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ). Οι επιχειρησιακές ομάδες της ΕΣΚ, οι οποίες συμβάλλουν στη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ έρευνας και πρακτικής, έχουν συμμετάσχει σε πολλές πρωτοβουλίες σχετικά με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής σε επίπεδο εκμεταλλεύσεων.

45. Υπάρχουν διάφορες γεωργικές πρακτικές που υποστηρίζονται από τα γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα (M10) στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης της τρέχουσας περιόδου προγραμματισμού με στόχο τη βελτιωμένη διαχείριση των εισροών και πιο συγκεκριμένα τη μείωση των ορυκτών λιπασμάτων. Σε πολλά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, αυτή η υποστήριξη έρχεται σε συνδυασμό με στήριξη για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων, δηλαδή ως ολοκληρωμένα συστήματα παραγωγής.

- (2η περίπτωση): Η Επιτροπή εργάζεται επί του παρόντος σε μια συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση της μετα-ανάλυσης σχετικά με τις περιβαλλοντικές και κλιματικές επιπτώσεις των γεωργικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των αναστολέων νιτροποίησης. Η έκθεση παρέχει ισχυρά επιστημονικά στοιχεία με χαμηλό κίνδυνο προκατάληψης και έχει βελτιώσει τις γνώσεις σχετικά με αυτήν την πρακτική. Τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι οι αναστολές νιτροποίησης έχουν σημαντικές δυνατότητες μείωσης των εκπομπών υποξειδίου του αζώτου στην ατμόσφαιρα και της διήθησης νιτρικών στο νερό, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξήσουν σημαντικά τις εκπομπές αμμωνίας. Επιπλέον, ορισμένες μελέτες αναφέρουν την οικοτοξικότητα των αναστολέων νιτροποίησης. Συμπερασματικά, οι επιπτώσεις των αναστολέων νιτροποίησης, ιδιαίτερα μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να αξιολογούνται με προσοχή πριν προταθεί η γεωργική πρακτική για εφαρμογή μεγάλης κλίμακας.

Πίνακας 2: Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ταξινόμηση που προτείνεται στον πίνακα 2 απλοποιεί μια πολύπλοκη πραγματικότητα. Οι στρατηγικές για τη μείωση της χρήσης λιπασμάτων εξαρτώνται επίσης από την τοποθεσία, ιδίως η επίδρασή τους στην τελική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Η απορρόφηση εξαρτάται επίσης από τα γεωργικά συστήματα που είναι πολύ διαφοροποιημένα στην ΕΕ.

46. Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η ΚΓΠ, μαζί με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», όχι μόνο έχει ως στόχο τη μείωση των εκπομπών, αλλά επιδιώκει επίσης τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των αγροτικών βιοτικών πόρων, τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων και της πίεσης στην ποιότητα των υδάτων, καθώς και την παροχή τροφίμων υψηλής ποιότητας. Η βιολογική γεωργία είναι ένα από τα μέσα για την επίτευξη όλων αυτών των στόχων.

2η περίπτωση: Η Επιτροπή θεωρεί ότι το περιγραφόμενο σενάριο ισχύει μόνο υπό την προϋπόθεση ότι η κατανάλωση γεωργικών προϊόντων παραμένει αμετάβλητη.

Γράφημα 17: Βλ. την απάντηση της Επιτροπής στην παράγραφο 46.

51. Βλ. απάντηση της Επιτροπής στην παράγραφο 45.

60. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με τους «τυποποιημένους» κανόνες επιλεξιμότητας για τις γεωργικές περιοχές, η τύρφη είναι επιλέξιμη για άμεσες ενισχύσεις εφόσον ασκείται γεωργική δραστηριότητα και τηρούνται ορισμένες απαιτήσεις σχετικά με το περιβάλλον και το κλίμα (πολλαπλή συμμόρφωση). Καλά πλαισιωμένες παρεκκλίσεις από αυτούς τους κανόνες επιτρέπουν τη διατήρηση των άμεσων ενισχύσεων ακόμη και χωρίς καμία γεωργική δραστηριότητα. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που η παλαιότερη καλλιέργεια τυρφώνων αποκατασταθεί με την υποστήριξη δεσμεύσεων παύσης καλλιέργειας στο πλαίσιο προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης, αυτή η γη εξακολουθεί να είναι επιλέξιμη για άμεσες ενισχύσεις χωρίς την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας σε αυτήν.

Κοινή απάντηση της Επιτροπής για τις παραγράφους 63, 64 και 65:

Η απαίτηση διατήρησης του λόγου των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων είναι ένα «δίχτυ ασφαλείας» για το οποίο γίνεται διαχείριση σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο με στόχο την αποτροπή μαζικής μετατροπής σε αρόσιμη γη. Αυτή είναι μια βασική υποχρεωτική απαίτηση που ισχύει για όλες τις μόνιμες χορτολιβαδικές εκτάσεις σε ολόκληρη την ΕΕ και μπορεί να συμπληρωθεί, εάν χρειάζεται, από εθελοντικά γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα που απαγορεύουν διάφορους τύπους παρεμβάσεων σε αυτές τις περιοχές. Αυτό το όργανο δεν απαγορεύει την άροση και την επανασπορά για όσο διάστημα η περιοχή παραμένει μόνιμη χορτολιβαδική έκταση. Ωστόσο, η άροση και η επανασπορά δεν είναι απαραίτητα κοινές πρακτικές και σε πολλές εκτάσεις δεν υπάρχει αγρονομικό όφελος για την εκτέλεση αυτών των πρακτικών.

Η απαίτηση διατήρησης του λόγου των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων ενισχύθηκε μετά το 2015 με περιθώριο μετατροπής 5% αντί του προηγούμενου 10%. Όταν επιτευχθεί αυτό το περιθώριο, το κράτος μέλος πρέπει να ενεργοποιήσει την μετατροπή της περιοχής που μετατράπηκε σε υπέρβαση.

Κοινή απάντηση της Επιτροπής για τις παραγράφους 66, 67 και 68:

Η απαίτηση προστασίας των «περιβαλλοντικά ευαίσθητων μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων» (ΠΕΜΧΕ) αποτρέπει τις χορτολιβαδικές εκτάσεις τόσο από μετατροπή σε άλλες χρήσεις όσο και από άροση εντός των περιοχών Natura 2000. Ενώ ο κύριος στόχος είναι η προστασία της βιοποικιλότητας, ο αντίκτυπός της στην παγίδευση διοξειδίου του άνθρακα είναι σημαντικός και αυτό το μέσο συμπληρώνει τον μηχανισμό «δίχτυου ασφαλείας» της διατήρησης του λόγου των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων σε εθνικό / περιφερειακό επίπεδο. Η διάταξη περί μη υποβάθμισης βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 της οδηγίας για τους οικοτόπους και του άρθρου 4 παράγραφος 4 της οδηγίας για τα πτηνά καλύπτει ήδη, μεταξύ άλλων, δραστηριότητες που έχουν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση των οικοτόπων, όπως η άροση και η μετατροπή των οικοτόπων χορτολιβαδικών εκτάσεων που προστατεύονται από την οδηγία για τα πτηνά και τους οικοτόπους σε περιοχές Natura 2000. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι στην πραγματικότητα δεν πραγματοποιείται ουσιαστικά άροση και μετατροπή χορτολιβαδικών εκτάσεων όπου προστατεύονται. Επομένως, οι ΠΕΜΧΕ ενισχύουν την προστασία μέσω της ΚΓΠ. Επιτρέπουν τη δυνατότητα προστασίας όλων των χορτολιβαδικών εκτάσεων σε περιοχές Natura 2000 και εκτός αυτής, διασφαλίζοντας ένα κοινό και υψηλό επίπεδο προστασίας σε ολόκληρη την ΕΕ πέρα από τις απαιτήσεις των οδηγιών.

69. Ο κανονισμός Omnibus κατέστησε το μέτρο της αγροδοασοπονίας πιο ευέλικτο, το οποίο τώρα μπορεί να καλύπτει την εγκατάσταση, αναγέννηση ή ανακαίνιση συστημάτων αγροδοασοπονίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αναμένει βελτιωμένη εφαρμογή του μέτρου.

70. Η παρακολούθηση των απορροφήσεων του διοξειδίου του άνθρακα είναι δύσκολη λόγω συγκεκριμένων χαρακτηριστικών όπως η μη μονιμότητα του άνθρακα του εδάφους και η αβεβαιότητα των μετρήσεων. Για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, η Επιτροπή εργάζεται για μια πρωτοβουλία για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία και ένα πλαίσιο για την πιστοποίηση των απορροφήσεων άνθρακα. Αυτές οι πρωτοβουλίες αποσκοπούν στην εναρμόνιση του ποσοτικού προσδιορισμού των απορροφήσεων διοξειδίου του άνθρακα ως βάση για την αποτελεσματική επιβράβευση της χερσαίας δράσης για το κλίμα.

Οι πρακτικές διαχείρισης γης για τη (διατήρηση και) βελτίωση της υγείας του εδάφους σε αρόσιμες εκτάσεις (μέτρα διαχείρισης κτιρίων από χούμο) μπορούν να αυξήσουν την περιεκτικότητα σε άνθρακα του εδάφους και να προωθήσουν την παγίδευση του άνθρακα. Τέτοιες πρακτικές μπορούν να υποστηριχθούν στο πλαίσιο του γεωργοπεριβαλλοντικού μέτρου για το κλίμα και πολλά κράτη μέλη έχουν ενεργοποιήσει αυτήν την υποστήριξη στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

72. Ορισμένα πρότυπα για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση (GAEC) είναι ευεργετικά για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν. Συγκεκριμένα, το GAEC 4 απαιτεί ελάχιστη κάλυψη εδάφους, το GAEC 5 απαιτεί ελάχιστη διαχείριση γης για τον περιορισμό της διάβρωσης, το GAEC 6 απαιτεί τη διατήρηση της οργανικής ύλης του εδάφους και το GAEC 7 απαιτεί τη διατήρηση καθορισμένων χαρακτηριστικών τοπίου.

73. Η συνιστώσα περιοχή οικολογικής εστίασης του σχεδίου οικολογικού προσανατολισμού στοχεύει στη διαφύλαξη και τη βελτίωση της βιοποικιλότητας στην εκμετάλλευση. Η δυνατότητα να θεωρηθούν οι εμβόλιμες καλλιέργειες ως περιοχές οικολογικής εστίασης, η οποία εισήχθη από τους συννομοθέτες κατά τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ του 2013, δεν αποσκοπούσε στην ενίσχυση της χρήσης αυτών των καλλιεργειών, αλλά κρίθηκε ότι συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου της βιοποικιλότητας. Μετά την έγκαιρη αναθεώρηση αυτού του συστήματος από την Επιτροπή, η νομοθεσία απαγόρευσε τη χρήση φυτοφαρμάκων για να συμβάλει καλύτερα στην επίτευξη του στόχου της βιοποικιλότητας.

74. Ο κανονισμός Omnibus κατέστησε το μέτρο της αγροδοσοπονίας πιο ευέλικτο, το οποίο τώρα μπορεί να καλύπτει την εγκατάσταση, αναγέννηση ή ανακαίνιση συστημάτων αγροδοσοπονίας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αναμένει βελτιωμένη εφαρμογή του μέτρου στο μέλλον.

75. Η μελέτη Ricardo αναφέρει ένα εύρος 2.2-7.3t πρόσληψης άνθρακα ανά εκτάριο το οποίο η Επιτροπή θεωρεί σημαντική υπόθεση λόγω της υψηλής πιθανότητας μεταβλητών τιμών (5t / εκτάριο πιθανού εύρους = διαφορά πάνω από 300%), και τονίζει ότι η τιμή που παρουσιάζεται από το ΕΕΣ αντιπροσωπεύει μόνο το ανώτερο εύρος.

77. Η παρακολούθηση του κλίματος εφαρμόστηκε για την περίοδο 2014-2020 και αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ.

Στις απαντήσεις της, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ΕΕ έχει έναν στόχο το κλίμα για ολόκληρη την οικονομία και δεν ξεχωρίζει συγκεκριμένους τομείς.

Οι κλιματικοί στόχοι σχετικά με τη μείωση των εκπομπών αποφασίζονται από τους συννομοθέτες και δεν έχει αποφασιστεί τέτοιος στόχος για την ΚΓΠ 2013-2020.

Κοινή απάντηση της Επιτροπής για τις παραγράφους 83, 84 και 85:

Το σχέδιο οικολογικού προσανατολισμού εισήχθη το 2015 για να προβλέψει ότι ένα σημαντικό μερίδιο των άμεσων ενισχύσεων αφιερώθηκε στην ενίσχυση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της ΚΓΠ. Αυτό έγινε με την απαίτηση από τους γεωργούς να ακολουθούν περιβαλλοντικές πρακτικές που καλύπτουν τα κύρια συστήματα γεωργικής παραγωγής. Μεταξύ αυτών των πρακτικών, η

διατήρηση μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων στοχεύει στη μείωση της ισορροπίας των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τον τομέα της κτηνοτροφίας, ιδίως προωθώντας την παγίδευση του άνθρακα από χορτολιβαδικές εκτάσεις. Η απαίτηση διατήρησης ενός ορισμένου επιπέδου χαρακτηριστικών και περιοχών όπως φράκτες, δέντρα στην περιοχή οικολογικής εστίασης, κλπ. συμβάλλει επίσης στη παγίδευση του άνθρακα. Η διατήρηση μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων, η διατήρηση μη παραγωγικών περιοχών και χαρακτηριστικών θα συνεχίσει να αποτελεί μέρος της ΚΓΠ με ενισχυμένες προϋποθέσεις.

Όσον αφορά το επίπεδο των πρακτικών, ο οικολογικός προσανατολισμός δεν στοχεύει στην αλλαγή πρακτικών για όλους τους γεωργούς αλλά μόνο για εκείνους που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτούμενες φιλοδοξίες. Για τους γεωργούς που ήδη πληρούν το απαιτούμενο επίπεδο φιλοδοξίας, ο οικολογικός προσανατολισμός επιτρέπει στην περιβαλλοντική και κλιματική κατάσταση των εκμεταλλεύσεών τους να μην επιδεινωθεί, π.χ. μετά από εντατικοποίηση της παραγωγής τους.

86. Το ΕΓΤΑΑ για την περίοδο 2014-2020 προσφέρει μια ευέλικτη εργαλειοθήκη (μεταξύ άλλων στήριξη για γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα, μέτρα για το κλίμα, δασικές περιβαλλοντικές και κλιματικές δεσμεύσεις, αναδάσωση και αγροδασοπονία, ενισχύσεις στο πλαίσιο του Natura 2000 και της οδηγίας πλαισίου για τα ύδατα, βιολογική καλλιέργεια και επενδύσεις) που μπορούν να εφαρμόσουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις ειδικές ανάγκες τους για μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Αυτό υπογραμμίζεται περαιτέρω από τον ορισμό των προτεραιοτήτων και των περιοχών εστίασης, ο οποίος ήταν πιο λεπτομερής από ό, τι για την περίοδο 2007-2013.

Εκτός από το 3,2% που στοχεύει κυρίως στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ή στην προώθηση της παγίδευσης του άνθρακα, η συμβολή των μέτρων που αποδίδονται στους περιβαλλοντικούς στόχους βάσει της προτεραιότητας 4 (όπως η βιοποικιλότητα, όπως υποδεικνύεται από το ΕΕΣ) είναι επίσης σημαντική. Η κατανομή του προϋπολογισμού σε αυτήν την προτεραιότητα 4 είναι το 45,2% του συνολικού ΕΓΤΑΑ για αυτήν την περίοδο.

Στο πλαίσιο αυτό καλύπτονται πολλά από αυτά τα γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα, η στήριξη επενδύσεων και η μεταφορά γνώσεων που περιγράφεται στις παραπάνω απαντήσεις. Ενώ προγραμματίζονται στην προτεραιότητα 4 για την αντιμετώπιση των οικοσυστημάτων, συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση των εκπομπών και στην παγίδευση του άνθρακα.

87. Η αξιολόγηση του αντίκτυπου των μέτρων της ΚΓΠ στην αλλαγή του κλίματος θα παρουσιαστεί σε μορφή εγγράφου εργασίας του προσωπικού και θα δημοσιευθεί πριν από το καλοκαίρι. Βασίζεται στα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν στη μελέτη υποστήριξης αξιολόγησης και σε πρόσθετες πηγές. Στην επόμενη ΚΓΠ, η ετήσια υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη θα παρέχει σημαντικό αριθμό σχετικών δεδομένων, όπως λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις παρεμβάσεις που στοχεύουν στην αλλαγή του κλίματος (π.χ. αριθμός εκταρίων βάσει αυτών των δεσμεύσεων), ο αριθμός των δασικών εκταρίων, το μερίδιο της γεωργικής γης υπό υποστηριζόμενες δεσμεύσεις για τη βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και τη μείωση των εκπομπών, το μερίδιο των εκμεταλλεύσεων που επενδύουν για το κλίμα, η ικανότητα εγκατεστημένης ανανεώσιμης ενέργειας. Επιπλέον, με βάση τις πληροφορίες που αναφέρουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα αναφέρει τα υποστηριζόμενα εκτάρια βάσει της πρακτικής εκμεταλλεύσεων. Τελικά, η αξιολόγηση θα παρέχει την εκτίμηση του αντίκτυπου των μέτρων της ΚΓΠ στο κλίμα.

88. Η ετήσια αξιολόγηση των επιπτώσεων του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής δεν προβλέπεται σε (π.χ. κάθε ετήσια έκθεση υλοποίησης των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης).

Μόνο η βελτιωμένη ετήσια έκθεση εφαρμογής του 2019 (που καλύπτει το έτος 2018) περιείχε ερωτήσεις αξιολόγησης ανά περιοχή εστίασης και ερωτήσεις αξιολόγησης που σχετίζονται με στόχους σε επίπεδο Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής. Αυτές

οι ερωτήσεις αξιολόγησης θα εξεταστούν περαιτέρω στην εκ των υστέρων αξιολόγηση των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης της περιόδου 2014-2020.

Επιπλέον, η Επιτροπή, μέσω του γραφείου υποστήριξης αξιολόγησης, συνεργάζεται με τα κράτη μέλη για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη βελτίωση της ποιότητας της αξιολόγησής τους σχετικά με την καθαρή συμβολή των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

91. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η παρακολούθηση του κλίματος εφαρμόστηκε για την περίοδο 2014-2020 και ότι αποτέλεσε αντικείμενο ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ. Η Επιτροπή παραπέμπει στις απαντήσεις της στην ειδική έκθεση αριθ. 31/2016³.

Όσον αφορά την υπερεκτίμηση και τον οικολογικό προσανατολισμό της κλιματικής συμβολής της ΚΓΠ στην αναφερόμενη έκθεση, η Επιτροπή σημείωσε, μεταξύ άλλων, τις προσομοιώσεις του ΕΕΣ χρησιμοποιώντας διαφορετικές μεθοδολογίες και γενικές αρχές που συμφωνήθηκαν από ορισμένους διεθνείς οργανισμούς βοήθειας, αλλά επανέλαβε τη δέσμευσή της για την προσέγγιση της ΕΕ. Η μέθοδος που χρησιμοποιεί η Επιτροπή είναι ορθή, έχει προετοιμαστεί με διαφανή και συντονισμένο τρόπο. Βασίζεται στους δείκτες του Ρίο και ανακοινώθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Σύσταση 1 - Να ληφθούν μέτρα ώστε η ΚΓΠ να μειώσει τις εκπομπές από τη γεωργία

α) Η Επιτροπή αποδέχεται εν μέρει τη σύσταση.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι εθνικοί στόχοι μετριασμού για τον γεωργικό τομέα (εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, εκτός CO₂, από την κτηνοτροφία και τα λιπάσματα) βάσει του δικαίου της ΕΕ. Ο τομέας αυτός καλύπτεται από κοινού με άλλους τομείς (κτίρια, μεταφορές, απόβλητα) από εθνικούς στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών, για την περίοδο 2021-2030. Σύμφωνα με την αυξημένη φιλοδοξία για μείωση τουλάχιστον κατά 55 % των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για ολόκληρη την οικονομία της ΕΕ, στη συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζονται πολλοί τρόποι αύξησης των εθνικών στόχων στο πλαίσιο του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών.

Τα κράτη μέλη έχουν ήδη αναλάβει δεσμεύσεις για καθαρές απορροφήσεις CO₂ στο πλαίσιο του κανονισμού LULUCF. Η πρόσφατη συμφωνία για τον νόμο για το κλίμα περιλαμβάνει μια δήλωση της Επιτροπής ότι απαιτείται αύξηση της καταβόθρας (δηλαδή απορροφήσεις από LULUCF) ώστε να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Ενίσχυση της κλιματικής φιλοδοξίας της Ευρώπης για το 2030 - Επενδύουμε σε ένα κλιματικά ουδέτερο μέλλον προς όφελος των πολιτών μας» (COM/2020/562 final) εκτιμάται ότι είναι δυνατό να αυξηθούν οι απορροφήσεις άνθρακα της ΕΕ σε επίπεδα άνω των 300 εκατ. τόνων CO₂eq έως το 2030. Η Επιτροπή θα υποβάλει προτάσεις για την αναθεώρηση του κανονισμού LULUCF, στο πλαίσιο της δέσμης προσαρμογής στον στόχο 55 %, σύμφωνα με αυτήν τη φιλοδοξία. Επιπλέον, όπως καθορίζεται στην αρχική εκτίμηση των επιπτώσεων, κατά τις εργασίες εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού LULUCF θα εξεταστεί το ενδεχόμενο οι εκπομπές εκτός CO₂ από τη γεωργία καθώς και οι εκπομπές και απορροφήσεις CO₂ από δραστηριότητες χρήσης γης να συνδυαστούν στο πλαίσιο του κανονισμού LULUCF, από το 2031, και αυτό θα απαιτήσει τον

³ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=39853>.

καθορισμό εθνικών τομεακών στόχων για τον τομέα χρήσης γης, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών εκπομπών και απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

γ) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Σύσταση 2 - Να ληφθούν μέτρα για τη μείωση των εκπομπών από καλλιεργημένα αποστραγγισμένα οργανικά εδάφη

α) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Στην πρότασή της για τον κανονισμό για το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ, η Επιτροπή προβλέπει την προστασία των τυρφώνων και των υγροτόπων στο πλαίσιο των μελλοντικών προϋποθέσεων (GAEC 2). Σε αυτήν την ισχυρή βάση, τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να αφιερώσουν ένα σημαντικό μέρος του μελλοντικού προϋπολογισμού της ΚΓΠ για την επανύγρανση/αποκατάσταση αποστραγγισμένων οργανικών εδαφών μέσω των οικολογικών συστημάτων και μιας σειράς παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης. Η Επιτροπή θα εξετάσει προσεκτικά αυτήν την πτυχή κατά την αξιολόγηση των μελλοντικών σχεδίων της ΚΓΠ.

Επιπλέον, μέσω της πρωτοβουλίας για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία, η Επιτροπή θα προωθήσει την ανθρακοδεσμευτική γεωργία ως επιχειρηματικό μοντέλο που δημιουργεί μια νέα πηγή εισοδήματος για τους παράγοντες της βιοοικονομίας, με βάση τα οφέλη που παρέχουν για το κλίμα (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. απάντηση της Επιτροπής στη σύσταση 3β). Η μελέτη «Εγχειρίδιο τεχνικής καθοδήγησης - δημιουργία και εφαρμογή μηχανισμών ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας στην ΕΕ βάσει αποτελεσμάτων»⁴, που πραγματοποιήθηκε κατά την περίοδο 2018-2020, εξέτασε τις επιλογές σχεδιασμού για την ανάπτυξη των ενισχύσεων ανθρακοδεσμευτικής γεωργίας σε πέντε πολλά υποσχόμενες περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της αποκατάστασης των τυρφώνων και της επανύγρανσης. Η μελέτη θα βοηθήσει τους ιδιωτικούς φορείς και τις δημόσιες αρχές να ξεκινήσουν έναν μεγάλο αριθμό πρωτοβουλιών για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία που θα συμβάλουν σημαντικά στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

95. Η Επιτροπή σημειώνει ότι η παρακολούθηση του κλίματος εφαρμόστηκε για την περίοδο 2014-2020 και ότι ήταν ήδη αντικείμενο ειδικής έκθεσης του ΕΕΣ. Η Επιτροπή παραπέμπει στις απαντήσεις της στην ειδική έκθεση αριθ. 31/2016⁵.

Όσον αφορά την υπερεκτίμηση και τον οικολογικό προσανατολισμό της κλιματικής συμβολής της ΚΓΠ στην προαναφερόμενη έκθεση, η Επιτροπή, μεταξύ άλλων:

- δεν συμεριζεται την άποψη ότι ο οικολογικός προσανατολισμός των άμεσων ενισχύσεων βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις προηγούμενες GAEC. Οι απαιτήσεις για την οικολογική εστίαση και τη διαφοροποίηση των καλλιεργειών είναι νέες και η προστασία των μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων έχει ενισχυθεί με, για παράδειγμα, την πλήρη προστασία των περιβαλλοντικά ευαίσθητων μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων και μειωμένο περιθώριο πιθανότητας άροσης μόνιμων χορτολιβαδικών εκτάσεων.
- θεωρούσε επίσης ότι ο οικολογικός προσανατολισμός των άμεσων πληρωμών έχει σημαντικό και όχι περιορισμένο αντίκτυπο. Ο αντίκτυπος αντικατοπτρίζει δίκαια την κλιματική σχέση

⁴ Διατίθεται στη διεύθυνση <https://europa.eu/!WR87pg>.

⁵ <https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=39853>.

των τριών γεωργικών πρακτικών. Μολονότι οι απαιτήσεις οικολογικού προσανατολισμού δεν επηρεάζουν όλους τους γεωργούς, οι διαθέσιμες πληροφορίες δείχνουν επίσης ότι αφορά το 72% της συνολικής γεωργικής έκτασης, πράγμα που είναι ακόμη πιο σημαντικό όσον αφορά τη δράση για το κλίμα.

Βλ. επίσης απάντηση της Επιτροπής στις παραγράφους 86 έως 88.

Σύσταση 3 - Να παρουσιάζονται τακτικά στοιχεία σχετικά με τη συμβολή της ΚΓΠ στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής

α) Η Επιτροπή δεν αποδέχεται τη σύσταση ετήσιας αξιολόγησης των επιπτώσεων. Οι ετήσιοι δείκτες αποτελεσμάτων που προβλέπονται για τα μελλοντικά στρατηγικά σχέδια στο πλαίσιο της ΚΓΠ θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των κρατών μελών στην εφαρμογή των παρεμβάσεων που είναι επωφελείς για το κλίμα. Μια ουσιαστική εκτίμηση των επιπτώσεων αυτών των μέτρων στις καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου απαιτεί δεδομένα πολλών ετών καθώς και στοιχεία για διάφορους εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου (η ΚΓΠ δεν είναι ο μόνος παράγοντας που προκαλεί τέτοιες εκπομπές)⁶. Το ενδεχόμενο τέτοιας εκτίμησης θα εξεταστεί με αξιολογήσεις, δηλαδή όχι σε ετήσια βάση.

β) Η Επιτροπή αποδέχεται τη σύσταση.

Στο πλαίσιο για το κλίμα, οι εκπομπές από τη γεωργία καλύπτονται από τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών, από κοινού με τις μεταφορές, τα κτίρια και τα απόβλητα. Ο κανονισμός για τον επιμερισμό των προσπαθειών επιβάλλει στόχους μείωσης των εκπομπών για κάθε κράτος μέλος, το οποίο θεσπίζει τις κατάλληλες εθνικές πολιτικές προκειμένου να τους υλοποιήσει. Στην περίπτωση που δεν επιτευχθούν οι εν λόγω στόχοι, επιβάλλονται κυρώσεις. Στο πλαίσιο της δέσμης προσαρμογής στον στόχο 55 %, η Επιτροπή θα προτείνει νέες νομοθετικές προτάσεις που θα ενισχύσουν περαιτέρω τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της γεωργίας, προκειμένου να επιτευχθεί, το 2030, συνολική μείωση κατά τουλάχιστον 55 % σε σύγκριση με το 1990.

Η πρόταση για τη μελλοντική ΚΓΠ, τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και την Πράσινη Συμφωνία προβλέπει θετικά κίνητρα για την επιβράβευση των γεωργών για μακροχρόνιες απορροφήσεις άνθρακα. Ειδικότερα, μέσω της πρωτοβουλίας για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία, η Επιτροπή θα προωθήσει την ανθρακοδεσμευτική γεωργία ως επιχειρηματικό μοντέλο που δημιουργεί μια νέα πηγή εισοδήματος για τους παράγοντες της βιοοικονομίας, βάσει των κλιματικών οφελών που παρέχουν. Η Επιτροπή αναπτύσσει επίσης ένα κανονιστικό πλαίσιο για την πιστοποίηση των απορροφήσεων διοξειδίου του άνθρακα με βάση την ισχυρή και διαφανή λογιστική καταγραφή του άνθρακα. Η Επιτροπή θα εκπονήσει μελέτη για να αξιολογήσει την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» σε σχέση με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από τη γεωργία.

⁶ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. κεφάλαιο 4 (μέθοδος) του δημοσιευμένου εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τις επιπτώσεις της Κοινής Γεωργικής Πολιτικής στην κλιματική αλλαγή και τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου που διατίθεται στη διεύθυνση <https://europa.eu/!bn68Kvm>